

BOEKENOPDRACHT

Martine Letterie en Karlijn Stoffels, *Dwars door de storm*

Klassikale opdracht

Deze opdrachten worden met de hele klas uitgevoerd. Ze gaan over twee fragmenten uit *Dwars door de storm* van Martine Letterie en Karlijn Stoffels.

De twee lessen zijn als volgt opgebouwd:

- Verhaalfragment lezen
- Klassengesprek
- Groepsopdrachten

Les 1

Verhaalfragment A

Op de pagina's 22/23 lezen we over Obed, een Molukse jongen die bij een rijke Groningse boer werkt. Hij is van de boerderij weggestuurd. Zijn moeder gaat met hem in gesprek.

'Je moet beleefd zijn tegen je werkgevers, Obed!' Obed is gaan staan. 'Beleefd? Vorige week had hij te weinig loon uitbetaald. Niet aan mij, ik werk daar nog maar pas. Aan de andere arbeiders. Die hadden overgewerkt om de schoven klaar te hebben voor de regen. Dus we staan daar bij de schuur en weet je wat hij doet?' Obed pakt zijn portemonnee uit zijn achterzak. 'Hij haalt een handvol centen tevoorschijn en die smijt hij op het erf, tussen de kippenstront. "Hier, pak maar. Voor het overwerk!"' Moeder schudt ongelovig haar hoofd. 'Dus vandaag ging ik niet meteen opzij voor dat stuk ongeluk'. 'Obed!' 'Vergeet het maar.'

Beeld het je in, wat gebeurt er precies? De Molukse Obed is gevoelig voor respect. Voor Jacob, een van de twee hoofdpersonen, geldt dat ook. En je merkt het ook aan moeder: zij schudt **ongelovig** haar hoofd.

Klassengesprek

Praat met je docent over dit verhaalfragment. Laat in het klassengesprek horen wat jij ervan vindt. Je docent vertelt over de tijd waarin dit verhaal zich afspeelt. Bedenk of dit soort situaties nog steeds voorkomen en zo ja, waar.

Groepsopdrachten

Rollenspel. Speel de scène na. Verdeel de rollen.

1. Boer
 2. Arbeiders (2 tot 4 personen)
 3. Toeschouwer (iemand als Obed, die er het zijne van denkt).
- Bedenk wat de **boer** zal zeggen. Schrijf dat nauwkeurig, in levensechte taal op.
 - Bedenk hoe de **arbeiders** hun vraag stellen om het overwerk uitbetaald te krijgen. Zij moeten beleefd zijn, anders maken ze geen kans. Noteer een vriendelijk gestelde, maar heel serieuze vraag. Hoe spreken zij de boer aan?
 - Bedenk wat de **toeschouwer** denkt, die dat uit de verte ziet. Als de arbeiders weglopen, spreekt hij hen toe. Dan is de boer er niet bij. Wat zegt de toeschouwer tegen de arbeiders? Noteer dat.

Als de drie groepen hun tekst geschreven hebben en geoefend met een passende manier om die uit te spreken, vindt het rollenspel plaats. Daarbij is de **lichaamshouding** ook belangrijk.

Meerdere groepen

De klas kan verdeeld worden in meerdere groepen die allemaal dezelfde opdracht krijgen. De korte rollenspelen worden achter elkaar vertoond, waarbij de groepen beoordeeld worden.

De docent bepaalt of dat de volgende aspecten zijn

- Passend taalgebruik ;
- Realistisch spel;
- Bij de rollen passende lichaamshouding,

of wellicht andere.

Les 2

Verhaalfragment A

Tjakkie, een Gronings meisje, is een van de twee hoofdpersonen uit het verhaal.

Haar vader heeft weer eens geen werk. Op de bladzijden 25 en 26 lezen we hoe dat komt:

Als ze de volgende dag na schooltijd de keuken in komt, giet haar moeder net de aardappelen af. 'Zeg maar niets tegen je vader,' zegt ze zacht, terwijl ze de aardappelen omschudt.

'Hoezo? Wat...' Het is halfeen, en dan is haar vader in deze tijd van het jaar niet thuis.

Op dat moment beent haar vader woest de keuken in en zijn gezicht staat op onweer.

‘Moet je niet werken?’ vraagt Tjakkie en dan bedenkt ze dat het juist dit is wat ze niet mocht zeggen van haar moeder.

‘Die Ambonezen werken mee met de aardappeloogst, en nu zijn er een paar van ons naar huis gestuurd. Het wordt afgetrokken van het salaris, zegt de boer.’ Hij draait zich om en gooit de keukendeur dicht met een knal.

‘Ik zei toch...’ fluistert haar moeder.

Ze snapt het niet. ‘Wat heeft die boer daar nou aan? Hij moet die Ambonezen toch ook betalen?’

‘Ze mogen officieel niet werken. Ze hebben een soort uitkering’, zegt haar moeder zacht. ‘Dus ze helpen hem, en krijgen daar aardappels voor. Zij blij, hij blij.’

Ze loopt met de dampende aardappels naar de kamer. De pan met spekjes staat er al. Ze schept op en zwijgend lepelt haar vader zijn aardappels met spek in een razend tempo naar binnen.

Als hij zijn bord leeg heeft, springt hij op. ‘Die boeren moeten worden tegengehouden. Het is altijd hetzelfde liedje. Die graaiers grijpen elke kans om ons minder te betalen en meer geld in hun eigen zak te steken. We gaan demonstreren vanmiddag bij het gemeentehuis.’ Dan kijkt hij Tjakkie.

‘Ga je mee?’

Klassengesprek

3

Praat met je docent over dit verhaalfragment. Het eindigt met een vraag aan Tjakkie: vader vraagt of ze meegaat naar de demonstratie. Wat zou jouw antwoord zijn? Laat in het klassengesprek horen wat jij van de situatie vindt waar Tjakkies vader in terechtgekomen is. Wat vind je van je zijn woede? Is die terecht? Begrijp je hem? Wat vind je van het handelen van de boer? Is hij eerlijk bezig? Wat zou jij in zijn situatie doen? Wat vind je van de Ambonezen die met aardappels uitbetaald worden? Komt dit soort situaties nog steeds voor? Zo ja, waar?

Groepsopdrachten

Na het gesprek volgen groepsopdrachten. Overleg met je docent of alle opdrachten worden gemaakt en hoe de groepjes worden verdeeld. Spreek ook af hoe lang je aan de opdracht mag werken. De groepjes moeten uit minstens twee leerlingen bestaan en maximaal zes. Ook kan de docent meerdere groepjes A, B, C enzovoorts maken.

Groepsopdracht A

Maak een spandoek (of een ontwerp ervoor) dat je mee zou nemen naar de demonstratie. Wat wil je bereiken? Welke tekst past daarbij?

Groepsopdracht B

Je schrijft een brief naar de burgemeester. Wat moet hij weten? Waarvan wil je hem op de hoogte stellen? Wat verwacht je van hem? Gebruik duidelijke, maar formele taal.

www.boekenopdracht.nl De Leescyclus > verdiepen > inspireren

Groepsopdracht C

Je werkt bij een regionale omroep en schrijft een korte tekst over de demonstratie.

De omroep is op de hand van de **arbeiders**.

Waar vond de demonstratie plaats, hoeveel mensen deden mee, wat stond er op de spandoeken, verliep de demonstratie ordelijk of kwam de politie erbij?

Groepsopdracht D

Je werkt bij een grote omroep en schrijft een korte tekst over 'de opruiende demonstratie'. De omroep is op de hand van de **boeren**. Waar vond de demonstratie plaats, hoeveel mensen deden mee, wat stond er op de spandoeken, verliep de demonstratie ordelijk of kwam de politie erbij?

Groepsopdracht E

Je verdiept je in de Communistische Partij Nederland (CPN). De verkiezingsposter die hier is afgebeeld, is al oud; de CPN bestaat niet meer. Ontwerp een poster om dit oude exemplaar te vervangen. Zorg dat de vader van Tjakkie zich als arbeider aangesproken voelt.

Afronding van de opdracht

Presenteer de gemaakte opdrachten kort aan de klas. Verdeel per groepje de taken.

Laat zien wat je gemaakt / geschreven / ontworpen hebt.

=====